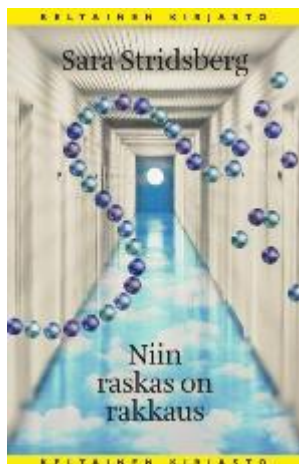

Sara Stridsberg: Niin raskas on rakkaus

Surumielinen rakkaus RIITTA VAISMAA (8.7.2016)

Sara Stridsbergin romaani *Niin raskas on rakkaus* on kerrassaan upea: herkkä, kaunis, valloittava, puistattava, vakuuttava, hauras, samaan aikaan maanläheinen ja kaikesta irrallaan. Tällaisia lukukokemuksia ei satu edes joka vuodelle.

Romaanin suomenkielinen nimi askarruttaa. *Beckomsberga. Ode till min familj* on saanut suomeksi muodon *Niin raskas on rakkaus*. Mielelläni kuulisin erinomaisen suomentajan Outi Mennan perustelut. Pohdin, missä määrin latautunut nimi ohjaa lukijaa. Alkuperäisteoksen nimi on paljon neutraalimpi. Beckomsberga oli Ruotsin suurin psykiatrinen sairaala Tukholman liepeillä. Stridsberg on omistanut jossain määrin omiin kokemuksiinsa perustuvan romaaninsa kaikille, joiden matka kulki Beckomsbergan sairaalan puiston ohi vuosien 1932 ja 1995 välillä.

Niin raskas on rakkaus koostuu monenlaisesta kerronnasta. Stridsberg sekoittaa dokumentaarista tekstiä ja vapaata fiktiota, jossa siinäkin on monia näkökulmia ja ilmaisutapoja. Eniten tilaa saa minäkertoja, Jackie, joka on väliin pieni tyttö, väliin jo aikuinen. Hänen isänsä on Beckomsbergan potilas, ja tyttö viettää paljon aikaansa sairaalan normaalista poikkeavassa ja samalla kiehtovassa arjessa. Jackie ei osaa kaivata keskivertolapsen elämää.

Stridsbergin romaanissa outojen ihmisten kohtalot limittyvät ruotsalaisen mielisairaanhoidon kehityksen dokumentaariseen esittelyyn, joka voisi hyvin olla kuvaus myös Suomen vastaavista oloista. *Niin raskas on rakkaus* on yhteiskunnallinen kannanotto. Stridsberg kirjoittaa, että Beckomsbergan historia kesti saman ajan kuin hyvinvointivaltio. Hän on syystä huolissaan herkkien ja hauraiden potilaiden – asiakkaiden – kohtaloista, kun heillä ei ole edes sairaalan

turvaa. Stridsbergiltä riittää rakkautta ja ymmärrystä oudoille, joihin kuuluvat niin Beckomsbergan asiakkaat kuin henkilökuntakin.

Stridsberg hallitsee suvereenisti romaaninsa moninaisen rakenteen. Kirjan väljä taitto tukee hienosti episodimaista kerrontaa.

Stridsberg verhoaa kaiken hiljaiseen melankoliaan. Toivottomuuden hän kuitenkin välttää, vaikka rakkaus tuntuu välillä raskaalta ja hauraalta. Jackien rakkaus on selvää. Vaikka isä Jim hylkää tyttärensä itsemurhayrityksillään, Jackie ei hylkää isäänsä. *Niin raskas on rakkaus* kysyy, onko itsemurha tai sen yritys osoitus rakkauden puutteesta vai toisin päin ja mitä se merkitsee lapselle. Äiti Lone ei ehkä enää rakasta Jimiä mutta kantaa erosta huolimatta mielessään tästä huolta. Jim sanoo Jackielle, tarkoittamattaan hyvin julmasti, ettei tiedä, onko hän koskaan rakastanut ketään. Ilmiselvästi hän rakastaa ainakin Lonea, jollakin lailla myös potilastoveriaan Sabinaa. Isän ja tyttären lämmin yhteys ei jätä arvelun varaa ehkä muille kuin Jimille itselleen. Lopulta Jim pyytää Jackieltä melkein mahdotonta rakkaudenosoitusta.

Jimin suvussa on tehty itsemurhia monessa polvessa. Jackie pelkää omaa osaansa ketjussa. Hän tietää pelastuneensa tultuaan äidiksi. Rakkaus poikaan on itsestään selvä. Pojan isän kanssa hän ei mahdu samaan kotiin.

Ruotsalaiskirjailija Sara Stridsberg (s. 1972) asettui nopeasti eturiviin.

Esikoisteos *Happy Sally* ilmestyi 2004, ja jo seuraava

romaanin *Drömfakulteten* (2006) voitti Pohjoismaiden neuvoston

kirjallisuuspalkinnon. Hänen neljä romaaniaan ovat olleet ehdolla August-

palkinnon saajaksi, viimeksi tänä vuonna suomeksi ilmestynyt *Niin raskas on*

rakkaus. Romaanien lisäksi Stridsberg on kirjoittanut näytelmiä sekä kääntänyt

kaunokirjallisuutta. Viime vuonna hänelle myönnettiin De Nios Stora Pris.

Toivottavasti suomennoksia nähdään vielä useita ja pian. Toivottavasti

kustantaja on jo pannut Outi Mennan töihin. Hänen suomennoksensa

romaanissa *Niin raskas on rakkaus* on oivaltava ja onnistunut.

Sara Stridsberg on koulutukseltaan juristi. Tämän vuoden maaliskuussa hänet

valittiin Ruotsin akatemian jäseneksi. Ensimmäisen kerran akatemian historiassa

naisjäsenen seuraajaksi valittiin nainen.

Sara Stridsberg: *Niin raskas on rakkaus* (*Beckomsberga. Ode till min familj*).

Suom. Outi Menna. Tammi 2016. 366 s.

Riitta Vaismaa on kirjallisuuskriitikko